

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง แรงจูงใจ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน
และการบูรณาการตนเอง กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

นางสาวชวนพิศ ชิวารักษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 633 - 513 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL BACKGROUND, MOTIVATION,
COLLEGE ENVIRONMENTAL SATISFACTION AND SELF-INTEGRATION
WITH PROFESSIONAL COMMITMENT OF NURSING STUDENTS

Miss Chuanpit Chiwarak

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 633 - 513 - 8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง แรงจูงใจ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม
สถาบัน และการบูรณาการตนเอง กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของ
นักศึกษาพยาบาล

โดย นางสาว ชวนพิศ ชิวารักษ์
ภาควิชา พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูววรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

2/10/2022 2022/25

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในภาครณนศึกษา นี้เพียงแผ่นเดียว

ชวนพิศ ชิวารักษ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง แรงจูงใจ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน และการบูรณาการตนเอง กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL BACKGROUND, MOTIVATION, COLLEGE ENVIRONMENTAL SATISFACTION AND SELF-INTEGRATION WITH PROFESSIONAL COMMITMENT OF NURSING STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. ประนอม รอดคำดี, 105 หน้า. ISBN 974-633-513-8

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล และศึกษาปัจจัยด้านภูมิหลัง แรงจูงใจ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน และการบูรณาการตนเอง ที่มีความสัมพันธ์และความสามารถร่วมกันพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 และ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา 2538 จำนวน 897 คน จากสถาบันการศึกษาพยาบาล 16 แห่ง เลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับมาก
2. ภูมิหลัง ได้แก่ ระดับชั้นปีการศึกษา ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา รายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล
3. แรงจูงใจ ได้แก่ เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางและความคาดหวังในผลลัพธ์จากการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับปานกลางกับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การบูรณาการตนเอง ได้แก่ การบูรณาการตนเองด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง และการบูรณาการตนเองด้านสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ การบูรณาการตนเองด้านวิชาการ การบูรณาการตนเองด้านสังคม เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการศึกษา และระดับชั้นปีการศึกษา : (ปีที่ 4) โดยร่วมกันพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 53.27 ($R^2 = .5327$)

ภาควิชา ..... พยาบาลศาสตร์
 สาขาวิชา ..... การพยาบาลศึกษา
 ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ ..... ชวนพิศ ชิวารักษ์
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ประนอม รอดคำดี
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C 686037 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: BACKGROUND / MOTIVATION / SATISFACTION / SELF-INTEGRATION / PROFESSIONAL COMMITMENT

CHUANPIT CHIWARAK : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL BACKGROUND, MOTIVATION, COLLEGE ENVIRONMENTAL SATISFACTION AND SELF-INTEGRATION WITH PROFESSIONAL COMMITMENT OF NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. BRANOM RODCUMDEE, Ph.D. 105 pp. ISBN. 974-633-513-8

The purposes of this research were to study the professional commitment of nursing students, and to investigate the relationships between personal background, motivation, college environmental satisfaction, self-integration and professional commitment of nursing students, and to search for the variables that would be able to predict the professional commitment of nursing students. The subject consisted of 897 junior and senior nursing students from 16 nursing institutions selected by multi-stage random sampling. The instruments used in collecting the data were 2 sets of questionnaires which were tested for their validity and reliability.

Major findings were as follows :

1. The professional commitment of nursing students was at the high level.
2. There were no significant relationships between personal background (class, the level of father and mother education and the family income) and professional commitment of nursing students.
3. The motivation : The motivated cause of enrollment was positively and significantly related to professional commitment of nursing students, at the moderate level, and the study expectation was positively and significantly related to professional commitment of nursing students, at the high level, at .05 level.
4. The college environmental satisfaction in peer groups, instructional methods, management, and physical environment were positively and significantly related to professional commitment of nursing students, at the moderate level, at .05 level.
5. The self-integration in academic system was positively and significantly related to professional commitment of nursing students, at the higher level, whereas the self-integration in social system was positively and significantly related to professional commitment of nursing students, at the moderate level, at .05 level.
6. Factors significantly predicted professional commitment of nursing students were the self-integration in academic system, the self-integration in social system, the motivated cause of enrollment, the study expectation and the senior class. These predictors accounted for 53.27 percents of the variance. ($R^2 = .5327$)

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์
 สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา
 ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิติ.....ชานเป็ พิทักษ์
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....บร.นอม รอดคุด
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ บิดยานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูลวิจัย ตลอดจนนักศึกษาพยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้เงินทุนสนับสนุนในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกๆท่าน คุณพ่อนิพนธ์และคุณแม่ผ่องศรี ชิวารักษ์ เป็นอย่างสูง ที่คอยให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจและประคับประคองดูแลเสมอมา ขอขอบคุณคุณปิยะ เหลืองกิตติทอง ที่ให้กำลังใจและการสนับสนุนอย่างสำคัญในทุกเรื่อง ขอขอบคุณน้องๆที่รักและปรารถนาดี ขอขอบคุณพี่อ้อม พี่ต๋ม พี่ป้อม พี่ปู พี่อาด พี่อุ จอย นายจ๊อฟ และพี่ๆเพื่อนๆร่วมรุ่นทุกท่าน รวมทั้งพี่ๆ เพื่อนๆชาวรามมาที่มีส่วนช่วยผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงด้วยดี

คุณย วิทยาลัยพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชวนพิศ ชิวารักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพยาบาล.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ.....	14
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	60
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผลการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	81
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	82
รายการอ้างอิง.....	84
ภาคผนวก.....	91
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	92
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	93
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
ประวัติผู้เขียน.....	105

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	รายชื่อสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกตามสังกัด.....50
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสังกัดสถาบันและระดับชั้นปีการศึกษา.....51
3	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามระดับชั้นปีการศึกษา ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา และรายได้ของครอบครัว.....64
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปรแรงจูงใจ ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน การบูรณาการตนเอง และความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ.....66
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ.....67
6	สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์ ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพ.....69
7	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญ ของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความยึดมั่นผูกพัน ต่อวิชาชีพ เมื่อใช้วิธี Stepwise Solution.....71
8	แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b 73